

HEJÉRMÉNYEI

NAPLÓ

Székesfehérvár XXV. év. 203. Szombat, 1918 szept. 7.

Előfizetés helyben, vidéken:
 1 óra 2 K 1 hóra 250 K
 1 évre 24 K 1 évre 30 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1. Telefon 208

Felolós szerkesztő: Hajós József.

Iskolát a szőlőhegynek!

A háboru megtanította Fehérvár urí osztályát arra is a többek közt, hogy a Tátrát és egyéb hegységeket pótolja az Oreghegy és a Balatont esetleg a Csorbai tót pótolja — legatlább is ami az élvezetet és szórakozást illeti — a kőbányában az u. n. tengerszem. Sajnos, mindegyik elég későn jöttünk rá, de jobb későn mint soha.

Addig míg a Balatonra járunk nyaralni, természetesen tudomás sem szereztünk róla, hogy a mi kedves szőlőhegyünkben emberek is laknak, még pedig állandóan. Ezek szegények csak éltek a maguk elhagyatottságában, istentisztelet iskola nélkül.

Ujjban a Dónát kápolnában minden vasárnap szent mise van még pedig télen — nyáron.

Hisz ha akárhogy is számítjuk a szőlőhegyieknek egy kicsit bizony messze van a város. És ha a felmőtteknek messze van a templom, szivesebben mennek fel a hegyre, mert közelebb van; — mennyivel inkább hosszú az ut a gyermekeknek nemcsak a templomba, hanem az iskolába is.

Nem akarok statisztikát elővenni s azt bemutatni, itt nincs arra szükség, elég az ha a mulasztási kimutatásokat végignézzük. A mulasztók nagyrésze szőlőhegyi. És az alsóbb osztályokban pláne igazolatlanoknak

A szőlőtől nem kívánhatja még a törvény sem, hogy 6-7 éves gyermekét, különösen a téli hónapokban naponta 2 szer 2 órai ut megtételére kényszerítse, és a mai cipőinoséges világban még inkább nem teheti. Így a legtöbb gyermek úgy nő fel, hogy az el. isk. I. osztályát is alig hogy elvégzi. Hogy mi annak az eredménye, azt mi a kőművelők és a nyaralók tapasztalják most már 3. esztendője. A gyermekek neveletlenek durvák s nemcsak hogy az idegen emberek iránt nincsnek semmi tisztelettel, de még saját szüleikkel szemben is tiszteletlenek, engedetlenek. Ezeknek bizony nagyon hiányzik az iskola, és már évekként ezeltől kellett volna felállítani. De még mindig jókor van — jobb későn mint soha!

Igen jó, hát felállítjuk, de most az építkezés rangsorba kerül; annyi költségre pedig fedezet nincs. Nem is kellene építési iskolát, mi akik a Budai ut mentén lakunk, sokszor szánakoztunk a gazdátlanul és elhagyottan maradt amerikai szőlőtelepen. Annál a borostyánnal befuttatott és árnyékos

fákkal körülvett házikónál kedvesebb és alkalmasabb helyet nem is találhatna a város. Kis tatarozással nagyon megfelelő iskola épülhetne. A berendezést pedig az egyes iskolákban feleslegessé vált dolgokból nagyon szépen össze lehetne állítani.

Ami pedig a tanítót illeti. Kérem tessék pályázatot hirdetni. Jelenléte lesz bizony elég.

Egyelőre próbakép nem is kellene külföldi iskolákért szervezni a szőlőhegyi iskolát. Csak mint pl. az Olaj utcai (ez a legközelebbi) iskola párhuzamos osztályát.

Persze ide még sok mindennek és mindenkiéket van bele szófása, de kell, hogy az eszmét felvegyük, ez is egy lépés a megvalósulás felé. A szőlőhegyen nyaraló tanítvány barátokat pedig kérem gondolkozzanak és foglalkozzanak a szőlőhegyi iskola felállításának terével és írjanak is róla. Remélik, hogy a szavunk nem lesz a pusztaban kiáltónak száva, hanem eljut az iskolaszéki lakók füléhez és szívéhez is és talán 100 év múlva a szőlőhegyen is lesz már iskola.

HIREK.

Az Oltáregyesület havi szent miséje vasárnap reggel 7 órakor lesz a szeminárium-templomban, vezetője: Hájós József szentbeszédet fog mondani, utána liturgia lesz.

A bodajki búcsúra a felsővárosi templomból a hívek nem most, hanem jövő vasárnapra mennek. A búcsusok 14-én indulnak és 15-én jönnek vissza.

Beteg a polgármester. Dr. Siára Gyula polgármester tegnap-este felé hirtelen rosszul lett. A mai napon nem jött be hivatalába. Örömmel értesülnünk állapota aggodalomra nem ad okot. Orvosi vélemény szerint pár nap múlva elfogadják hivatalát.

Az aszfaltjárdák javítását a város tervbe vette. Már nemcsak közmegebotránkozás tárgya, de közveszélyes is az a sok gödör, szakadék, lyuk és bacillusoszek, mely városunk járdáiban éltekenkedik. A megjavítás 14 ezer koronába kerül, melyből 9 ezer koronát majd a háztulajdonosoknak kell fedezniük. A terv megvalósulásához szükséges még egy vagon szén is. — Kiváncsiak vagyunk, mit lesz nehezebb megszerezni: a vagon szénét, vagy a házigazdákon bevasalni a 9 ezer koronát?

A leánygimnázium ügye a tanácsban. Ma délelőtt tartott városi tanácsülésen megjelent Maron leánygimnáziumi igazgató, s jelentést tett a leánygimnázium ügyeiről. Bejelentette, hogy az új tanévben 273 nyilvános tanuló és 25 magántanuló iratkozott be. A beiratkozott tanulóinak száma a múlt tanévben beiratkozottakkal szemben 40 főnyi emelkedést mutat. Többekéül hely hiánya miatt az intézetbe felvenni nem lehetett. Ezeknek száma mintegy 25-30. Jelentette még, hogy az iskolát tanterök hiánya miatt rendes időben megnyitni nem állott módjában. Felhatalmazást kért a tanástól, hogy megfelelő tantervet foglalkoztathasson. A tanács az engedélyt megadta s az óraadásokból származó költségek fedezésére a szeptemberi közgyűlésnek tesz javaslatot.

A város sertésvásárlása. Tegnap számunkban rámutattunk arra a szomorú állapotra, mely Székesfehérvár állatállan lakosságát zsirinséggel fenyegeti. A közeletlási bizottság december 1-ével kezdődő új gazdasági évről, hogy a város lakossága teljesen zsir nélkül maradjon, 300 drb. sertést biztosított szerződésileg Mária majorban. Ma d. e. a közeletlási bizottság a városi tanácsal tanács tagjai egyhangulag hozzájárultak előnyös szerződés megkötéshez. A sertések levágása december hó közepé táján már meg fog történni. A közeletlási bizottság elhatározta, hogy a közeli napokban a helybeli kizsákkal is köt szerződést.

A nyári időszámítás megszüntetése. Szeptember 15-éről 16-ára virradó éjjel megszüntetik a máv. összes vonalain a nyári időszámítást. Ehelyett visszatérnek a közép-európai időszámításra. Ennek következtében szeptember 16-án hajnali 3 órakor az összes vasúti órákat visszaigazítják 1 teljes órával 2 órára. A menetrend egyébként változatlan marad.

A magyar lőtenyésztés urai — birmeves hercegek és grófok — a mulkorában nagy lakomát csaptak a telvér csikók árverése napján. Ott volt a sok versenystájtulajdonos és boldagan ürítette poharát a díszes vendégszóra a kiskoru Nónius, Gidrán és Raskalok egészségére, akik bizonyosan megelégedett nyírással vették tudomásul a fizetelet és hódolat illeten megnyilvánulásait. Hogy kik voltak az ünnepélyen? Herceg

Festelich Tasziló, gróf Csekonics Endre, gróf Batthyány Elemér és még egy csomó magnás. De ott volt jaj, igen ott volt Kompolthy Iván istállótulajdonos ur, ott volt a grófok között. Miért ne ihatott volna? Végre is, egy Kompolthy sem a szemétn termelt. Csakhogy, uraim, ha a Kompolthy nevet visszafelé olvassuk, Wiener Jenő borügynök neve fog abból kijönni. De nemcsak Wiener volt ott ilyen új tulajdonosokból, Klein Miksa a rőfös, a gubacsi ménes tulajdonosa is ott feszített a grófok között, sőt volt egy lszák, no meg egy Lázár vezetéknévű ur is, akiről azt jegyezte fel a történelem, hogy gr. Batthyánnal majdnem pertut ivott. Így már nagyszerűen fest ez a magyar lőtenyésztés. Most már jó utón halad az ügy, mert ezek az istállótulajdonosok — ezek a Miksák, a Jenők majd fognak ebből nagyot csinálni, ők értenek hozzá, sőt szükség esetén bizonyára kucpecenek is felhasználhatók lesznek.

Beiratás. A helybeli magán-polgári leányiskolába a beiratások folyó hó 15 ig tartanak. Beiratkozni lehet napoként d. u. 2-től 4-ig. Tekintettel, hogy a növendékek nagy számmal jelentkeznek, felhívjuk a szülők figyelmét, hogy a beiratkozásokat mielőbb eszközöljék, nehogy a túlszűrlés miatt felvételtől a gyermekek elcsusszanjanak.

Lesz lóhus. Napokban hirt adunk róla, hogy a halászági huszárban a város lóhusát érlelték ki. Alig egy óra alatt az ellett

has 3 koronájával kitogrammonként elkelt. A mai délelőtti folyamán a közeletlási bizottság Révész Adolf állatorvos indítványára elhatározta, hogy a jövőben gyakrabban fog a közönség rendelkezésére lóhusat bocsájtani. A havonként körülbelül 9-16 ló fog kerülni levágásra. Legközelebbi közeletlási ülésen a bizottság felkérésére részletes javaslatlalt fog a bizottság elé lépni Révész Adolf állatorvos.

Halálozás. Dubicsanác István kereskedő tanuló folyó hó 6-án elhunyt. Temetése ma d. u. 6 órakor lesz a Tobak u. 10. sz. alól.

A hadsereg borszükséglete. Ugy értesülünk, hogy a hadsereg szüret idején fogja fedezni a szükségletét, de a szüretelőktől fog vásárolni a mindenkor napi árakon. Wekerle Sándor miniszterelnök kijelentette, hogy a pénzügy miniszterrel egyetértőleg kívánja a minél nagyobb mennyiségben való borexportot. Az exportort direktvonalatok fogják szállítani Ukrajnába, a vonatokat katona-ság kíséri és a kormány a ság részéről minden eszközzel segítségére lesz a kereskedelemnek az exportálásban.

— Zsinagógából hagyarakatár. Makoról írják, hogy oly nagy a vöröshagymatermés és a zsidó kereskedők olyan nagy tömegekben vásárolták a hagymát, hogy nem tudják elraktározni. A régi, már használaton kívül lévő zsidó-templomot is kibérelték évi 4000 koronáért hagyarakatár céljaira. Most már csak arra vagyunk kíváncsiak, mit szól az Egyenlőség ehhez az izléstelen üzlethez?

— A 17-esek hadialbuma. Október havában jelenik meg a 17-ik honvédegyezred hadialbuma mely az ezred hősi-harcait, a kárpáti véres küzdelmeiket és Doberdó titáni védelmét festi megátótan lú színekkel. A könyv érdekességét különösen az adja, hogy az ezred harcában résztvevő 17-es tiszték írták és hogy annak az ezrednek történelmét foglalja magában, mely közludomás szerint a legelső között foglal helyet. A könyv a 17-ik honvéd pótzászlójai történelmi csoportjainál rendelhető meg. Minden jövedelme a hadi övezgyeké és árváké.

— Térjenek ki a lovakról! Találkoznak az előremenő honvédek visszafelé menetelő huszárokkal, akik 1915. óta gyalogszerrel bakamórára szolgálják a hazát. — Végig nézi a baka a 2000 méter havasok között botorkáló, lovára egykor oly helyke huszárnépel, — azután eles gunnyal vágja oda: — Maguk pedig a lovakkal térjenek ki egy kicsit ártebb...

— Meglopott kávé. Messinger Mór kávé Megyeház utcai lakos padlásáról egy felöltöt (férfi) 600 korona értékben ellopott. A lopás még a mult hó közepé táján történhetett, azonban csak most vették észre. Messinger feljelentésére a rendőrség nyomozást indított a tettes után.

— Keresik a kályhát. A téli hadjárat részére a hadvezetőség nagyobb mennyiségű kályhát szándékozik a főlő front részére beszerezni. Az résen álló spekuláció már tudomást szerzett erről a tervről és erre vezethető vissza, hogy az ország egyes részein ügynökök hálózzák be, akik minden kályhát oszvévasároknak, Pázzel egyidejűen a kályha ára négyes-háborus karriert csinált és a régi kiselejtezett kályhákért is olyan árakat fizetnek, amiért azelőtt a legdrágább kályhát is meg lehetett kapni.

— Petróleumnak szódával való szaporítása. Sok helyen szokásos a petróleumot szódával vagy konyhasóval szaporítani. Pontos mérésekkel megállapították, hogy a petróleumnak szódával való keverése csökkenti ugyan a fogyasztást, de abban az arányban csökken a fényerősség is: vagyis az ily kevert petróleum sötétebbnek ég. Minthogy pedig erősebb világítás elérése céljából aránytalanul többet kell fogyasztani belőle, mint a tiszta petróleumból, emellett a megakartarítás csak látszólagos.

— Ne igyál Bimbó! Egyik közeli község házában az orosz folyó tej szűrcsöl reggelire. Az arca egykedvű. Látszik, hogy nem élve.

— No, Nikoláj! Nem izlik a tej? — kérdi a háziasszony.

— Sok víz benne! — felelt a muszka.

— Nem fehérek róla, mond a menyecske. A Bimbó mostanában vizesen adja a tejet!

— Ez persze jámbor füllentés volt, mert a tejet a menyecske vizezte meg takarékossgából. Este a muszka a kútnál itálja a tehenet. A menyecske is látja. Egyszer csak megszólal az orosz:

— Bimbó, ne igyál annyi viz, megint rossz tej kap szegény Nikoláj! — És a Bimbó megkönnyörült. Nikoláj ezentul jobb tejet kapott.

— Uj alakulás. A Közgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. a Mörvidéki Takarékpénztárral és a Gyöngyös visontai bormeremelő szövetkezzel mint Rt.-gal egyesülve 1 millió korona alapítókéval Mór székhelyen borbevásárlási és értékesítő részvénytársaságot alapít. Vidékünket ezen igen közelről érintő részvénytársaság még ez évben kezdi meg működését, mely később saját szállóteremmel, pincészetrel és minden a szálló és borizlet keretében tartatozó ágazattal bővíti a megjel borkereskedelmét hivatva lesz nagyban előmozdítani. A részvényalírási felhívás már a közeli napokban megjelenni.

— Hol a paripa? Gonyolódik a baka a huszárral:

— Hát hol a paripa, huszár koma?

A huszár, aki ismeri az olasz front nyomorúságos élelmészeti viszonyait, így vág vissza:

— Megették a bakát — öcsém?

— Bojtorján hajszesz nagyon bevált hajpólo, erősíti a haj gyökereit s szünteti a korpa képződést. Egy üveg ára 6 korona. — Baromfi kolera elleni serum kapható: Szüts Róbert gyógyszer-tárában. Károly király-ter.

Mozi.

Az Uránia igazgatója közli:

— Putifárné. Az Uránia színház szombat és vasárnap műsora ismét egy Nordisk különlegesség, melynek egy tárgya, valamint a remek tengeri felvételek általános meglepetést fognak kelteni. A fő szerepet Ebba Thomsen' az Uránia közönsége által előnyösen ismeret, művészi játsza. Hétfőn és kedden a „Nagy ördög” című arista film kerül színpadra, grandiozus cirkuszi produkciók egész sorozatával.

Székesfehérvár szpáb. kir. város polgármester.

Ad. 6840/1918. sz.

Hatósági hirdetmény.

Sajnosan tapasztalom, hogy dacára többszöri hirdetményeimnek a város nem termelő lakossága a m. kir. miniszterium 2490/1618. M. E. sz. rendeletének 10 §-a szerint összeállítandó ügynövezett nem termelőket jegyzőköbe felvétel végéig csak részben jelentkeztek.

Felhívom ernélfogva mindazokat a nem termelő családfeleket, akik a fentemlított jegyzőköbe még felvéve niúcsenek, hogy folyó évi szeptember hó 12 ig okvetlenül jelentkezzenek a rek-viráló hivatalban (Zichy ház II. em.-I. ajtó) mert ha ezt elmulasztanák, hatósági ellátásra számot nem tarthatnak.

Székesfehérvár, 1918. szept. 5.

Dr. Saára Gyula sk. polgármester.

Nyomta Egyházmegyei Könyvnyomda Székesfehérvár.

Közzgazdasági Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság keres és megbizható hadmentes irodaszolgálat.

A szerkesztővel a lapra vonatkozó ügyekben tárgyalni lehet kőznapokon délelőtt 10-től 11-ig és délután 4-től 5-ig a szerkesztőségi irodában, más időben pedig a lakásán: Szeminárium I. ső em.

A hadbavonult katonák családjainak járó hadisegegy kifizetési sorrend

1918. szeptember hónapban:

9-én, hétfőn:	
8-9 óráig	1-100 sorsz.
9-10	101-200
10-11	201-300
11-12	301-400
10-én, kedden:	
8-9 óráig	401-500 sorsz.
9-10	501-600
10-11	601-700
11-12	701-800

11-én, szerdán:	
8-9 óráig	801-900 sorsz.
9-10	901-1000
10-11	1001-1100
11-12	1101-1200

12-én, csütörtökön:	
8-9 óráig	1201-1300 sorsz.
9-10	1301-1400
10-11	1401-1500
11-12	1501-1600

13-án, pénteken:	
8-9 óráig	1601-1700 sorsz.
9-10	1701-1800
10-11	1801-1900
11-12	1801-2000

14-én, szombaton:	
8-9 óráig	2001-2100 sorsz.
9-10	2101-2200
10-11	2201-2300
11-12	2301-2400

16-án, hétfőn:	
8-9 óráig	2401-2500 sorsz.
9-10	2501-2600
10-11	2601-2700
11-12	2701-2800

17-én, kedden:	
8-9 óráig	2801-2900 sorsz.
9-10	2901-3000

APRÓHIRDETÉSEK.

Kukoricatermés két és fél földezőn állva eladó. Olaj-utca 6.

Használt iskolai könyvek még a készlet tart. kaphatók Kaufmann Pál utódoainál, Kossuth-utca 9.

Eladó 2 drb 8 hónapos süldő, Felmayer István szülöje mögött, 903. szám.

Házhely eladó a déli vasúti fűtőházzal szemben. Tudakozni lehet Budai ut 62.

Szlatkovszky selyemfőstő kéri azokat, kiknek üzletében festeni: holmijuk 2 hónapnál hosszabb ideje van, 3 héten belül váltásuk ki, ellenkezőleg felelősséget nem vállal.

A gazgyárban munkások általandó munkára, jó fizetéssel felvétetnek.

Méz, csemegeszőlő, dinnyét, őszibarackot, káposztát, uborkát, ugyiszleple más főzelék-félet nagy lételeken megvesz, Bogyay Vörösmarty-tér 2. sz.

Önkéntes árverés.

A tulajdonosok megbizásából a székesfehérvári 2890 számú tkvi. betétben A. I. 1-2 sor 3099-3100 hrszám alatt felvett Sarló utca 36 sz. lakház és kert, a székesfehérvári 532 számú betétben A. II. 1-2 sor 7864. 7865 hrsz. 8-ik aljáró dűlőbeli buzaöld. továbbá a székesfehérvári 2627 számú tkvi. betétben A. I. 1-2 sor 11466. 11467 hrszám alatt felvett Temetősor 4 számú lakház és kert 1918 évi szeptember hó 15-én délelőtt 10 órakor irodámban (Szögyény ház I. emelet 3. ajtó) megtartandó önkéntes árverésen el fog adni.

Az árverési feltételek irodámban előzőleg megtudhatók.

Dr Kisteleki Károly ügyvéd.

Önkéntes árverési hirdetmény.

Alulírott a tulajdonosok megbizásából a székesfehérvári 2361 sz. tkvi. betétben A + 12 sor, 11313 hrszám alatt felvett 1 hold 530 öf területű, a Hosszu temető dűlőben levő rétet f. évi szeptember hó 8 napján vasárnap d. e. 10 órakor ügyvédi irodámban tartandó önkéntes árverésen a legtöbbet ígérőnek eladom.

Érkeklődők irodámban bővebb felvilágosítást nyerhetnek.

Székesfehérvártól, 1918 szept. 3.

Dr. Molnár János ügyvéd.

Uránia-színház

Péntek, szombat, vasárnap, szeptember hó 6, 7 és 8-án:

Nordisk különlegesség!

Putifárné

Dráma 5 felvonásban.

Főszereplő:

Ebba Thomsen.

Remek-pótműsor.

Előadások: 7 és 9 órakor. Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Apolló-színház.

Péntek, szombat, vasárnap, szeptember hó 6, 7 és 8-án: Az idei szezon kimagasló eseménye!

Király Ernő

(főszereplésével)

Leány vásár

JACOBY Edzőkedvelt operettje, 4 felvonásban.

Ktegesztő műsor!

Előadások 7 és 9 órakor. Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.